

راز زندگی ▶ درس چهاردهم

هم خانواده های مهم درس

متأسف: تأسف، اسفناک

مناظره: منظره، نظر، نظارت، منظور

متشکر: تشکر، شکر، شاکر

بی انصافی: نصف، مُنصفانه، انصاف

جعبه کلمات

متأسف: شرمنده

بزاز: ... پلایه چپ خود را...

هم نوع: همانند، هم شکل

ثواب: پاداش کار نیک

دوره گرد: خورشیدی بدین سبب دگر و دجل حریت

بی انصافی: بی عدالتی، بی توجهی به حقوق دیگران

تمرین

۱. جملات و عبارات درست را از نادرست تشخیص داده و موارد نادرست را اصلاح کن.
- الف) یکی دو پیرهن بیشتر پاره کردن، کنایه از «رشد زیاد» است. (نادرست)؛ کنایه از تجربه زیاده زیاده
- ب) «زندگی، شکفتن است»؛ یعنی «نو شدن و شروع دوباره». (درست)
۲. معنای هر واژه را از ستون مقابل، به آن وصل کن. (دو مورد، اضافی است.)

بی معرفتی	••	بَرّاز	••
پاداش	••	متأسّف	••
پارچه فروش	••	ثواب	••
شرمنده	••	بی انصافی	••
بی عدالتی	••		
درست	••		

۳. غلطهای املایی به کار رفته در هر عبارت را اصلاح کن و شکل صحیح آن را در جای خالی بنویس.

الف) خیلی معزرت می خواهم تو را تنها گذاشتم. (..معذرت..)

ب) از لطف شما متشکّرم. رازی به زحمت نیستم. (..راضی..)

پ) از جوانمردی تو سپاس گزار و دعاگو خواهم شد. (..سپاس گزار..)

۴. کنایه‌ی به کار رفته در جمله‌ی زیر را معنی کن.

زندگی، گوشه‌ای درون خود نشستن است.

کنایه از تنهایی و دوری از دیگران

۵. کدام یک از واژه‌ها و ترکیب‌های مشخص شده در متن زیر، نهاد، نیستند؟

«حق با تو است که کمک کردن به هم نوع، کار پسندیده‌ای است و ثواب هم دارد اما از این متأسّفم که اسب من دیشب

گاه و جو نخورده و بار گذاشتن روی او بی انصافی است.»

ثواب: کار نیک و خیر

۶. واژه‌های ساده و غیر ساده را مشخص کرده و در صورت غیر ساده بودن، اجزای آن را مشخص کن.

واژه	ساده	غیر ساده	اجزا
دعاگو		✓	دعا + گو
کوله‌بار		✓	کول + بار

واژه	ساده	غیر ساده	اجزا
خرگوش		✓	خر + گوش
سوار	✓		—

۷. توضیحات زیر، در مورد کیست؟ *آقای قیصر امین پور*

وی از شاعران برجسته‌ی دوران انقلاب اسلامی است و موفق به کسب جایزه‌ی «مرغ آمین» در سال ۱۳۶۸ شد.

۸. در کدام نوع نوشته باید مطالب اصلی متن ذکر شود و از گفتن جزئیات پرهیز شود؟

خنده‌ی نویسی

۹. گزینه‌ی مناسب را انتخاب کن.

الف) در کدام گزینه، شخصیت بخشی دیده نمی‌شود؟

(۱) گل به راز زندگی اشاره کرده است.

(۲) غنچه با دل گرفته گفت.

(۳) گل به خنده گفت.

(۴) زندگی لب ز خنده بستن است.

ب) کدام گزینه، نمی‌تواند شروع یک «مناظره» باشد؟

(۱) به نومیدی، سحر گه گفت امید که کس ناسازگاری چون تو نشنید

(۲) بلبل آهسته به گل گفت شبی که مرا از تو تمنّایی هست

(۳) در دست بانویی، به نخی گفت سوزنی کای هرزه گرد بی سر و بی پا چه می‌کنی؟

(۴) ای خوشا سودای دل از دیده پنهان داشتن مبحث تحقیق را در دفتر جان داشتن

حکایت زیر را خوانده و به سوالات مربوط به آن پاسخ بده.

اسکندر رومی را پرسیدند: دیار مشرق و مغرب به چه گرفتی که ملوک پیشین را گنج‌ها و عمر و ملک و لشکر بیش از این بوده است و ایشان را چنین پیروزی، میسر نشده؟ گفت: به یاری خدا هر مملکتی را که گرفتم مردمش نیاز ردم و نام پادشاهان جز به نیکویی نبردم.

ملوک: پادشاهان

گلستان سعدی،
باب اول، با اندکی تغییر

۱. تفاوت پادشاهان دیگر نسبت به اسکندر رومی در چه چیزهایی بود؟

در مردم را با مهر و مروت و با احترام و با نیکوئی می‌دیدند.

۲. کدام یک از واژه‌های حکایت، مترادف واژه‌ی «ممکن» است؟

میسر

۳. دلیل موفقیت اسکندر در چه بود؟

خلاقیت و جسارت و نظر داشت / مردم را با نیکوئی و با احترام می‌دید.

۴. رفتار پسندیده با مردم و بدگویی نکردن از گذشتگان چه تأثیری بر زندگی انسان دارد؟

رفتار پسندیده و قدر دان بودن از جهات افراد، سبب می‌شود که مردم نسبت به ما در طاعت و نیکی بیدار شوند و بهتر به یکدیگر احترام بگذاریم و دنیا را زیباتر داشته باشیم.

